

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, 1680

1. An ad incurrendam irregularitatem, quæ culpa sequatur, sufficiat peccatum veniale? Et an Papa possit imponere irregularitatem purè ob peccatum veniale? Ex part. 4. tr. 4. & Misc. res. 41.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76372)

minus quam excommunicatio prohibet à perceptione Sacramentorum, ut supra dictum est c. 2. n. 1. ergo si cuncti excommunicationem si reservata non sit ante absolutionem à peccatis, quibus expositus Confessarius tollere potest, arg. c. nuper, de sent. excommunic. ita & interdictum hoc personale.

RESOL. XXIV.

An interdictio Clero intelligatur interdictio Religiosi?
Et quid, si Religiosus habeat beneficium seculare, v. g. Pastorum, Canonatum, &c. ita ut censeatur à suis segregatus?
Et quid est dicendum, si censura feratur sub nomine personarum Ecclesiasticarum, an comprehendantur Religiosi, etiam Conversi, Moniales, Novitii, & Eremitae? Ex p. 5. tract. 10. Ref. 81. aliis 80.

Sup. hoc su-
pra in tr. 2.
Ref. 51. §. 5. sed
ad h. 6.

Affirmativè respondent Doctores quos citat Sayrus lib. 5. c. 4. n. 29. & hanc opinionem esse communem testatur Covarruvias in c. alma mater, part. 2. c. 1. num. 8. §. 5. & tenet ex neotericis Megala in 3. part. lib. 2. c. 1. q. 2. n. 15. Suar. disp. 32. sect. 2. num. 17. quia tota communitas distinguitur in populum & Clerum; sed Religiosi non comprehenduntur sub nomine populi: ergo sub nomine Cleri.

2. Verum tu ne discedas à contraria sententia, Dico igitur quòd quando interdictio Clerus, neque ex antecedentibus, vel consequentibus constare potest de contraria mente iudicis, vel legislatoris, non comprehendantur personae Religiosae, quia, ut tradunt

varii, tales in odiosis non comprehenduntur nomine Cleri, etiam si primam tonsuram habeant, nisi ex adiunctis aliud colligatur, atque ita si in sententia dicitur, Interdicimus Clerum talis civitatis, non comprehenduntur Religiosi. Quod intelligo, nisi Religiosus habeat beneficium seculare, verbi gratia Pastorum, Canonatum, ita ut censeatur à suis segregatus, quia talis sub nomine Cleri comprehenditur, quòd si censura feratur sub nomine personarum Ecclesiasticarum, comprehenduntur Religiosi etiam Conversi, & Moniales, quia etiam hi divino servitio se mancipant, & vocantur personae Ecclesiae: imò comprehenduntur Eremitae: verius etiam est comprehendi Novitios, quia etiam hi censentur personae Ecclesiae quòd versantur in probatione, si interdicatur Religiosi, verius est eos non comprehendere, quia in odiosis non veniunt nomine Religiosi. Et haec omnia docet Præpositus in 3. p. 9. 4. de interd. dub. 2. n. 11. cui addit Portel in dub. reg. ver. interd. n. 5. ubi sic ait. Interdictio Cleri universo alicuius urbis, non interdicuntur Religiosi illius urbis si verba aliud non indicent, quia in odiosis nomine Cleri non intelliguntur Religiosi, bene tamen in favorabilibus. Ita ille, cui addit Veginum tab. 5. §. 5. n. 3. Alterium tom. 2. disp. 1. cap. 5. dub. 6. Coninch de Sacram. disp. 7. dub. 1. n. 9. Avilam p. 5. disp. 1. dub. 4. concl. 7. & Laymann. lib. 1. tr. 5. part. 4. c. 3.

In Indice primo hujus Tom. 5. Vide Appendix ad hunc Tract. 4. Vbi reperies alias multas quaestiones mistas, & dispersas per alios Tom. Tract. Ref. quae simul pertinent ad hunc Tract. 4. de Interdictio.

TRACTATUS QUINTVS,
DE IRREGVLARITATE,

Atque de ejus Dispensatione.

RESOLVTIO PRIMA.

An ad incurrendam irregularitatem, quam culpa sequitur, sufficiat peccatum veniale?
Et an Papa possit imponere irregularitatem purè ob peccatum veniale? Ex p. 4. tract. 4. & Misc. Ref. 41.

Quæ nunc §. 1
hanc sequen-
tur, & in Re-
solut. 1. post
seq. & infra
Ref. 6. cursum
in duabus
ejus ult. lin.
& in Ref.
32. 1.

NEGATIVAM sententiam docui in part. 2. tract. 2. Miscell. ref. 20. sed novissimè, me citato, hanc sententiam tanquam improbabilem damnavi Megala, in var. resol. tom. 2. resol. 159. num. 4. & c. continebatur, de homicidio.

2. Sed nescio, quomodo opinio communis Doctorum validissimis fulcra rationibus possit à Megalio improbabili vocari, & ita hanc sententiam præter Sayrum, Suarez, Coninch, Bonac. Filliuc. Sanch. Vilalobos, quos ubi supra citavi, tenet etiam Montefinus in 1. 2. tom. 2. q. 7. 6. art. 4. disp. 8. q. 12. n. 153. Turrianus de cens. lib. 8. disp. 57. dub. 2. Gord. in Theol. moral. tom. 2. lib. 7. q. 10. §. 4. n. 14. Laym. in Theol. mor. lib. 1. tr. 5. p. 1. c. 1. n. 4. Ioan. de la Cruz in direct. conscient. part. 2. de irregul. dub. 12. concl. 6. Tann. tom. 4. disp. 6. q. 10. dub. 10.

n. 181. Valent. tom. 4. disp. 7. q. 19. punct. 3. §. 5. Valq. in 1. 2. disp. 158. c. 1. Hurtado de irregul. disp. 1. diff. 2. n. 8. Præpositus in 3. p. D. Thom. 9. 5. de irregul. dub. 2. n. 6. Avila de censuris part. 7. disp. 2. dub. 3. concl. 3. Sotus de just. lib. 5. q. 1. art. 9. & alii penes ipsos, quia non est lex canonica ulla, quæ decernat irregularitatem propter solam venialem culpam, sed nec debere decerni, quia est poena gravior suspensione, & tamen suspensio postulat peccatum mortale ex communi opinione, imò est gravior etiam excommunicatione minore, cum privet executione Ordinum, nec sit poena medicinalis, sed de se quidem perpetua, & difficilis admodum dispensationis, quæ quidem sententia est ita vera, ut asserat Coninch de Sacram. disp. 18. dub. 2. n. 19. & Suarez tom. 5. disp. 40. sect. 3. n. 17. Pontificem non posse purè ob peccatum veniale ferre irregularitatem, & licet contrarium asserat Avila de cens. part. 7. disp. 2. dub. 3. concl. 2. tamen adversus illum insurgit novissimè Turrianus de censuris lib. 8. disp. 57. dub. 2. & sic ait. Fallitur Avila dicens Papam posse imponere irregularitatem ob peccatum veniale, sed de irregularitate et poena falsum est, quia poena non esset proportionata peccato. Ita ille. Verum quicquid sit de hoc, certum est de facto nullam irregularitatem esse impositam in iure, nisi pro culpa mortali, & ad e. continebatur, quod

quod adducit Megalius, respondet Sayrus de cens. lib. 7. c. 5. num. 5. & alii ibi, Diaconum peccasse mortaliter; alias vero responsiones videbis apud Doctores citatos, præsertim apud doctissimum Ludovicum Montefium in 1. 2. D. Thoma tom. 2. q. 76. art. 4. disp. 8. quest. 12. num. 150.

RESOL. II.

Ex occasione cuiusdam homicidii casualis fuit olim à me quaesitum, utrum ad irregularitatem ex delicto incurrendam, requiratur culpa mortalis, ita ut negligentia venialis non sufficiat? Ex p. 2. tract. 16. & Misc. 2. Ref. 18. alias 20.

§. 1. EX nostris P. Megala in 3. p. lib. 7. c. 2. q. 1. n. 7. & 9. 5. n. 110. ex Societate Iesu P. Molina de iust. tom. 4. tract. 3. disp. 77. n. 4. ex Dominicanorum familia Illustrissimus Cajet. in 2. 2. q. 64. art. 8. cum Petro de Aragona ibidem, & alii putant culpam venialem sufficere ad irregularitatem incurrandam, & præcipue probat hoc Megala ex cap. continebatur, de homicidio. Deinde, ait Molina, irregularitas ex eo proveniens, quod aliquis se immisceat causæ sanguinis, incurrit potest, absque alia culpa (quin & cum merito) propter solum homicidium, aut mutilationem, quæ sint subsequenta, ut patet in laico, qui licet, ac meritorie in ea causa accusavit; & iudice, qui similiter licet, ac meritorie sententiam tulit. Ergo, &c.

2. At ego contrariam sententiam probabiliorē esse semper censui, & illam in facti contingentia consuli. Ita docent præter DD. quos citat, & sequitur Sayrus de cens. lib. 7. c. 5. n. 5. Suarez de cens. disp. 40. sect. 3. n. 19. Coninch de Sacram. disp. 18. dub. 2. n. 13. Bonac. de cens. disp. 7. q. 1. punct. 2. n. 1. Filiuc. in qq. mor. tom. 1. tract. 20. c. 3. a. n. 58. usque ad n. 64. Villalob. in sum. tr. 21. diff. 22. n. 8. & 14. Sanch. de matr. tom. 3. lib. 9. disp. 32. n. 34. & alii. Dico igitur, ad incurrandam irregularitatem requiri peccatum mortale, & non sufficere quancunque negligentiam venialem. Et ratio est, quia irregularitas est poena gravissima, & quia poena debet proportionari delicto. Ergo non est verisimile incurri ob culpam, & negligentiam tantum venialem. Cæteras rationes vide apud citatos auctores.

3. Restat respondere ad argumenta in contrarium. Ad argumentum Megalæ responderetur secundum aliquos, Clericum illum, de quo in c. continebatur, peccasse mortaliter ludendo cum laico joco satis indecenti, ut patet. Ergo. Ita Sayrus ubi supra. Sed hæc responsio non ita ardet Suarez, & ipse aliam meliorem dat, disp. 45. sect. 6. n. 3. adi illam, non pigebit.

4. Ad argumentum Molinæ respondeo, non ob stare quoddam aliquando incurrat irregularitas ex homicidio, sine culpa, dummodo homicidium illud factum sit publica auctoritate ex defectu lenitatis, non autem privata ex delicto, ut est in casu nostro: nam tale homicidium debet esse culpabile, ideoque voluntarium, saltem indirecte.

RESOL. III.

An suspensio, interdictum, & irregularitas, &c. Incurratur propter culpam venialem? Ex p. 3. tract. 6. & Misc. 2. Refol. 51.

§. 1. LIQUI affirmativè respondent, & ita docet Cajetanus in summa, ver. suspensio, ver. interdictum, & ver. irregularitas, & de suspensione docent Atmilla ver. suspensio, num. 1. & Lopez in instruct. p. 2. tit. an. & cap. 31. & de irregularitate docuerunt Molina de iust. tom. 4. tract. 3. disp. 77. n. 4. & alii.

ria tom. 4. tr. 7. disp. 75. n. 1. & disp. 77. n. 2. Megala in 3. p. lib. 7. c. 2. q. 1. n. 7. & 9. 5. n. 39. Corduba in qq. lib. 2. q. 26. Aragon. in 2. 2. quest. 64. art. 8. Castrus de leg. poen. lib. 1. cap. 5. docum. 4.

2. At mihi semper contraria sententia magis placuit, quam tuerentur loquentes de omnibus censuris, Suarez in 3. p. com. 5. disp. 4. sect. 10. n. 8. & Sanchez de matr. tom. 4. lib. 9. disp. 32. n. 29. & ita loquentes de suspensione docent Henriquez lib. 13. c. 34. n. 1. Emanuel Sà ver. suspensio ab officio, ver. qui certus est, & loquentes de irregularitate, ita etiam docent Filiucius tom. 1. tr. 20. c. 3. n. 58. Villalobos in summa tom. 1. tr. 21. diff. 22. n. 8. & 14. Bañez in 2. 2. q. 64. art. 8. tract. de de irregul. part. 2. dub. 2. Alvarez in part. 2. disp. 136. n. 1. Sotus de iust. lib. 5. quest. 1. art. 9. Saloni in 2. 2. quest. 64. art. 8. immediate ante 4. coner. & alii.

3. Dicendum est igitur, quod quoties ignorantia juris, vel facti excusat transgressionem Canonis à peccato mortali, excusat etiam non solum ab excommunicatione, sed etiam ab aliis censuris, & poenis ob delictum impositis, ut irregularitate ob delictum, suspensione, & interdicto. Et ratio est, quia supradictæ poenæ cum sint gravissimæ non est credendum illas piam matrem Ecclesiam infligere ob peccatum veniale. Sed de hac questione alibi à nobis etiam actum est, ideo ad alias transeamus.

RESOL. IV.

An irregularitas ex delicto incurrat, si delinquent nesciat peccatum, sed ignoret ius positivum prohibens sub dicta poena irregularitatis? Ex p. 3. tract. 5. & Misc. 1. Ref. 67.

§. 1. A Ffirmativè respondent Layman in Theol. Sup. hoc in tribus ref. seqq. & in aliis eorum primarum tom. 1. lib. 1. c. 15. q. 7. & alii, eo quod talis irregularitas annotationum non contrahatur propter contumaciam, sed propter turpitudinem, seu maculam culpæ, qua criminofus secundum Ecclesiæ Canonem inhabilis redditur ad altaris ministerium: hæc opinio est probabilis.

2. Sed non minus probabilem contrariam existimo, quam tenent Sanch. de matr. tom. 3. lib. 9. disp. 32. n. 17. Reginald. tom. 2. lib. 30. c. 2. n. 15. Peregrinus de duello, q. 8. n. 18. & Portel. in addit. ad dubia Reg. ver. ignorantia, n. 21. ubi sic asserit. Sicut ad incurrandam excommunicationem diximus non sufficere, quod sciam opus esse prohibitum ab Ecclesia, sed ut sciam de poena, idque prohiberi sub excommunicatione; ita de cæteris poenis, suspensione, interdicto, irregularitate, &c. dicendum, quod ut incurrantur non sufficit, me scire opus esse prohibitum, sed requiri, ut sciam esse prohibitum sub poena suspensionis, irregularitatis, &c. Ita ille, & ratio est, quia in c. 2. de constit. in 6. asseritur ignorantes non ligari sententiis, ubi non est sermo de sola excommunicationis sententia, sed de omnibus sententiis Ordinationum. Ergo, &c. Unde apparet me his diebus probabiliter respondiisse cuidam consulenti in casu, ut supra proposito, non incurrisse in irregularitatem, de hac questione vide supra in Resol. 20.

RESOL. V.

An quis incurrat irregularitatem, si committat aliquid, quod sit iure natura prohibitum, ut homicidium, ignorans tamen esse prohibitum iure Ecclesiastico, aut saltem poenam irregularitatis ei esse annexam? Ex p. 4. tract. 2. Ref. 36.

S 2 §. 1. Affirma

pro suspensio tantum supra in tr. 3. Ref. 2. & pro interdicto in tr. 4. Ref. 1. & pro irregularitate hic in duabus præcedentibus resol. & in aliis eorum annotationum.

Sup. hoc in tribus ref. seqq. & in aliis eorum primarum tom. 1. lib. 1. c. 15. q. 7. & alii, eo quod talis irregularitas annotationum non contrahatur propter contumaciam, sed propter turpitudinem, seu maculam culpæ, qua criminofus secundum Ecclesiæ Canonem inhabilis redditur ad altaris ministerium: hæc opinio est probabilis.

Sup. contexto in hoc vers. supra in tr. 1. latè in ref. 31. & in aliis ejus primæ & secundæ annot.